

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HÓN
TỔ NGŨ VĂN

MÔN NGŨ VĂN KHỐI 6

BÀI 3: VẼ ĐẸP QUÊ HƯƠNG (tiếp theo)

**VIẾT ĐOẠN VĂN GHI LẠI CẢM XÚC VỀ
MỘT BÀI THƠ LỤC BÁT**

1. Đoạn văn

Đoạn văn là đơn vị trực tiếp tạo nên văn bản với đặc điểm:

- Nội dung: biểu đạt một nội dung tương đối trọn vẹn
- Hình thức: + Do nhiều câu tạo thành
+ Mở đầu bằng chữ viết hoa, lùi đầu dòng; kết thúc bằng dấu câu dung để ngắt đoạn.

2. Yêu cầu đối với đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ lục bát:

- Đảm bảo yêu cầu về hình thức của đoạn văn.
- Trình bày cảm xúc về một bài thơ lục bát.
- Sử dụng ngôi thứ nhất để chia sẻ cảm xúc.
- Cấu trúc gồm có ba phần:
 - + Mở đoạn: Giới thiệu nhan đề, tác giả và cảm xúc chung về bài thơ (câu chủ đề).
 - + Thân đoạn: Trình bày cảm xúc của người đọc về nội dung và nghệ thuật của bài thơ. Làm rõ cảm xúc bằng những hình ảnh, từ ngữ được trích từ bài thơ.
 - + Kết đoạn: Khẳng định lại cảm xúc về bài thơ và ý nghĩa của nó đối với bản thân.

3. Hướng dẫn phân tích kiểu văn bản

* Ví dụ: Viết đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ lục bát: : Bài ca dao “Công cha như núi Thái Sơn.” (Sgk/75, 76)

- **Hình thức:** Đảm bảo yêu cầu về hình thức của đoạn văn.

- **Nội dung**

+ Đoạn văn có trình bày cảm xúc về một bài thơ lục bát: Bài ca dao Công cha như núi Thái Sơn.

+ Tác giả sử dụng ngôi thứ nhất để chia sẻ cảm xúc: xưng tôi.

+ Mở đoạn: Giới thiệu nhan đề, tác giả và cảm xúc chung về bài thơ.

+ Thân đoạn: Những từ ngữ, câu văn thể hiện cảm xúc của người viết về bài thơ; những từ ngữ trong ngoặc kép là những bằng chứng được trích từ bài ca dao để làm rõ cảm xúc của người viết.

+ Kết đoạn: Khẳng định lại cảm xúc về bài thơ và ý nghĩa của nó đối với bản thân.

4. Hướng dẫn quy trình viết

Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết.

* **Xác định đề tài:**

- Đề bài yêu cầu ghi lại cảm xúc của em về một bài thơ lục bát.

- Độ dài của đoạn văn từ 150 - 200 chữ.

* **Thu thập tư liệu:** Em có thể tìm và chọn một bài thơ lục bát mà em yêu thích hoặc có cảm xúc đặc biệt để viết. Ví dụ bài ca dao “Công cha như núi Thái Sơn”.

Bước 2: Tìm ý, lập dàn ý

* **Tìm ý:**

- Âm thanh, vần, nhịp điệu của bài thơ và những cảm xúc mà bài thơ đã gợi cho em.

- Ý nghĩa của những từ ngữ, hình ảnh độc đáo, những biện pháp tu từ mà tác giả bài thơ sử dụng.

- Lí giải vì sao em có cảm xúc đặc biệt với bài thơ.

* **Lập dàn ý:**

PHIẾU HỌC TẬP

Mở đoạn

Tên bài thơ, tên tác giả

Cảm xúc chung về bài thơ

Thân đoạn

Cảm xúc thứ nhất

.....

Cảm xúc thứ hai

.....

Khẳng định lại cảm xúc

đối với đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ lục bát.
kết đoạn

Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm

Ý nghĩa của bài thơ đối với bản

thân

Bước 3: Viết đoạn.

Dựa vào dàn ý, viết một đoạn văn hoàn chỉnh. Khi viết, cần đảm bảo các yêu cầu đối với đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ lục bát.

Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm.

Bảng kiểm đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ lục bát

Các phần của đoạn văn	Nội dung kiểm tra	Đạt/ Chưa đạt
Mở đoạn	- Mở đoạn bằng chữ viết hoa lùi vào đầu dòng. - Dùng ngôi thứ nhất để ghi lại cảm xúc của mình về bài thơ. - Có câu chủ đề nêu tên bài thơ, tên tác giả (nếu có) và cảm xúc khái quát về bài thơ.	
Thân đoạn	- Trình bày cảm xúc về bài thơ theo một trình tự hợp lí bằng một số câu. - Trích một số từ ngữ, hình ảnh gợi cảm xúc trong bài thơ.	
Kết đoạn	- Khẳng định lại cảm xúc và ý nghĩa của bài thơ với bản thân. - Kết đoạn bằng dấu câu dùng để ngắt đoạn.	

NÓI VÀ NGHE

TRÌNH BÀY CẢM XÚC VỀ MỘT BÀI THƠ LỤC BÁT

1. Các bước tiến hành

Bước 1. Xác định đề tài, người nghe, mục đích, không gian và thời gian nói

- Đề tài của bài nói: Cảm nhận về một bài thơ lục bát
- Người nghe: Cô giáo và các bạn
- Mục đích nói: Trình bày cảm xúc về một bài thơ lục bát
- Không gian lớp học, thời gian nói: 5 phút
- > Khi nói phải bám sát mục đích (nội dung) nói và đối tượng nghe để bài nói không đi chệch hướng.

Bước 2. Tìm ý, lập dàn ý

- Đọc lại đoạn văn đã viết
- Xác định các ý
- Liệt kê các ý bằng cách gạch đầu dòng, ghi các cụm từ chính

Bước 3: Luyện tập và trình bày

- Khi luyện tập cần chú ý:
 - + Giới thiệu rõ tên bài thơ
 - + Đọc diễn cảm bài thơ
 - + Trình bày rõ ràng, mạch lạc những cảm xúc mà bài thơ gợi ra
 - + Nêu những từ ngữ, hình ảnh trong bài thơ làm minh chứng
 - + Lựa chọn điều chỉnh một số từ ngữ, câu văn phù hợp với văn nói
 - + Sử dụng cách xưng hô và ngữ điệu linh hoạt, phù hợp với đối tượng người nghe và nội dung nói.
 - + Sử dụng phương tiện phi ngôn ngữ như nét mặt, cử chỉ, điệu bộ phù hợp để thể hiện cảm xúc của bài thơ.
 - + Tương tác với người nghe bằng cách nhìn vào mắt họ, mời họ nêu câu hỏi...

Bước 4: Trao đổi, đánh giá

- Học sinh lần lượt đóng vai trò là người nói và nghe. Sử dụng bảng kiểm để tự kiểm soát mình và đánh giá phần trình bày của bạn

ÔN TẬP

BÀI TẬP 1: Tóm tắt nội dung của các văn bản sau và xác định thể loại của chúng bằng cách điền vào bảng (làm vào vở):

Văn bản	Nội dung	Thể loại
Những câu hát dân gian về vẻ đẹp quê hương		
Việt Nam quê hương ta		

BÀI TẬP 2: Chỉ ra những đặc điểm của thể thơ lục bát trong bài ca dao sau:

Sông Tô nước chảy trong ngần

Con thuyền buồm trắng chạy gần chạy xa

Thon thon hai mũi chèo hoa

Lướt qua lướt lại như là bướm bay.

Đặc điểm của thể thơ lục bát	Thể hiện trong bài ca dao
Số dòng thơ	
Số tiếng trong từng dòng	
Vần trong các dòng thơ	
Nhịp của từng dòng thơ	
Về ngôn ngữ	
Biện pháp nghệ thuật	

BÀI TẬP 3: Dựa vào gợi ý sau, em hãy nêu những đặc điểm của một đoạn văn chia sẻ cảm xúc về một bài thơ lục bát:

Phương diện	Đặc điểm
Hình thức	- Đoạn văn được đánh dấu từ chỗ viết hoa lùi vào đầu dòng và kết thúc bằng dấu câu để ngắt đoạn xuống dòng
Nội dung	

BÀI TẬP 4: Nêu hai kinh nghiệm khi viết và trình bày cảm xúc về một bài thơ lục bát đã đọc.

(Gợi ý:

- Trước khi viết hoặc nói, phải xác định điều gì? Điều đó giúp em ra sao?
- Thứ hai, em cần tìm những gì trong bài thơ. Từ đó, em làm gì?)

BÀI TẬP 5:

Hình ảnh quê hương trong tâm trí em là gì? Quê hương có ý nghĩa như thế nào đối với mỗi chúng ta? Em có thể làm gì để góp phần làm cho quê hương ngày càng giàu đẹp?

.....